

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Fűtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Szocialisták vendégszerelése.

Nagyot és merészet gondolt az az öt szál szentesi szocialista paraszt, a kik a folyó hó 27-én látogatásukkal tüntették ki szerény városunkat. Hiszen magában véve a látogatás nem lett volna olyan nagyhiba, ha a látogatásuknak az a mellék célja nem lett volna, hogy községünk komoly s munkás osztálya közt a szocializmus veszedelmes magvát nem iparkodtak volna elhinteni.

Tény az, hogy a csongrádi munkásnép józan esze eddig semmi fogékonyságot nem mutatott a nemzetközi szocialis eszmék befogadására. Aminek oka az, hogy a csongrádi munkás nép kizárólag munkája után akar megélni. Nem kívánja a másét, de a magáét a becsületes munkája után megkövetelte és meg is kapta. Munkásaink józan, okos gondolkodása következtében a szocialis izgatók lázítási törekvése eddig csütörtököt mondott és reméljük, hogy ezután is azt fog mondani, daczára a szentesi szocialista invázióknak.

Hiszen mi, a munkások jogos és méltányos követeléseinek eddig is szó-szóltói voltunk. Lapunk hasábjain több ízben szóba hoztuk a szocialis kérdést, még pedig oly módon, hogy

a munkások jogos követeléseivel lett sikrasszálltunk. Nem is olyan régen keltünk ki azon embertelen eljárás ellen, miket egyes uradalmak tisztjei, az arató munkásokkal elkövetnek. Határozottan elíteltük a robotot, mit a részes munkások kénytelenek végezni a részdolgozás örve alatt. Sőt követeltük, hogy az e fajta emberrnyúzást törvényhozás útján kell megakadályozni.

Sőt ennél is tovább mentünk: ki kutattuk, hogy abban a bizonyos uradalomban, mi módon robotoltatják meg az aratókat. Tudjuk most már azt is, hogy hitvány rész fejében, az arató munkással még 18 napi ingyen munkát, az az robotot végeztetnek. Vagyis: 2—2½ hónapi keserves munka után, az arató részes leszámítva a robotot, 24 frt értéket keres. Ezen állításunkat tényekkel igazoljuk. Ugyanis: az arató 6 köből 1 szta buzát kap a részből, a melynek értéke 7 frtjával 42 frt. Most már ezért 18 ingyen napszámot kell végeznie; tekintetbe véve azt, hogy aratás idején a napszám legkevesebb 1 frt, s így a 42 frtből dologban visszafizettetnek vele 18 frtot. Csodálatos, hogy éppen annak a földesurnak a birtokán megy végbe ez a munkás nyuzás, a ki csak nem régiben a humanismusból leczkét adott a magyar kormánynak.

Azt hisszük, hogy minket ezek után éppen a munkás polgártársaink nem vádolhatnak azzal, hogy boldogulhatásuknak útjában vagyunk. Mi, a munkások érdekeit a méltányosság legvégső határáig pártoljuk. Pártoljuk pedig azon egyszerű oknál fogva, mert mi is munkások vagyunk, a kik a murka sulya alatt ép úgy görnyedünk, mint azok, a kik két kezük munkája után, véres verejtékkel keresik meg mindennapi kenyerüket.

Azonban, a magyar munkások iránt táplált rokonszenvünk parancsolja azt, hogy a nemzetközi szocializmust elítéljük és a nemzetközi szocialista izgatók ellen állást foglaljunk.

Ezek a kétlábu tollatlan vándor hamis próféták, a kiknek sem Istenük, sem hazájuk; a kik azt keresik, hogy hol és miképen lehetne munka nélkül kényelmesen megélni; a kik a munkás népet a csendőrszuronyok elé állítják; a kik a munkás kiömlő piros vérén kényelmes, munkanélküli életet biztosítanak magoknak, más elbánásban nem részesíthetők, mint aminő elbánásban részesültek nálunk, hogy vasra verve tolonczoltattak vissza saját fészkeikbe.

Ám szervezkedjenek a magyar munkások jogos igényeik kielégítése érdekében, foglaljanak álláspontot a

TÁRGYA.

Ejféli mise.

Itta: Sággy Mihály.

A „Csongrádi Lap” eredeti közleménye.

Sötét van. Az égen egy csillag sem ragyog, a hold is felhő mögé vonta magát. A hófehérsége is alig-alig látszik.

Az a szánkó, mely most kanyarodik be a Pölös-halomnál, csak úgy, talalomra törtet. Utnak hire-nyoma nincsen, egybefutta a szántóföldekkel a csipős szél, mely egész nap futta-hordta. Az utszéli akácok lombtalan ágai zugva-suhogva simulnak egymáshoz. A szánban ülők meleg subába burkolóztak s hallgatagon bámulnak a sötétbe.

Csak a lovakat hajtó legény figyel az utat s közbe-közbe ostorhegygyel biztatja a lovat. Mikor a Szekerességét eléri, a legény leveti magáról a subát, az ostornyéllel a lovak közé csörtet. Szélsébesen csuszlik a szán. A legény keblét elfogta az a névtelen keserűség, mely este óta facsarja a szívet, s ujra megveri a száguldó lovakat.

Nem volt már Jirány, ezélnélkül rohantak a szegény állatok. A gyeplőt is küzdejük dobta a legény. Egyszer csak nagy zuhanás hallatszott. Belefordultak a tóba, mely még nem fagyott meg egészen...

A városból kihallatszott az ejféli mi-

sére hívó harang szava: bim-bum, bim-bum... Kinn a pusztán gyászanába kezdett a téli szél...

*

Fekete Tamás otthon járt a városban. Reggel elment a misére, aztán diót vett, meg kártyát. Diót és kártyát vett más ember is: ott van, hogy mást ne említsék, Kacziba Péter. De az nem olyan dió meg kártya, mint Fekete Tamásé. Mert az ő diói szép nagyok, egészszemesek: nincsen abba egy fás sem: mind béliel van tele. És milyen könnyen törnek! Valamiesodás diós kalácsot csak ilyen dióból lehet sütni.

A kártya meg vadonatúj, csak a kaszinóban játszottak még vele. Nem is volt drága, csak potom 25 krajczár.

— Ilyen kártyával, ilyen dióra játszani,

— mondta Fekete Tamás — csupa öröm.

A Kacziba-féle diók meg mind podvasak, szemétre valók. A kártyaja se gazda ember kezébe való. Tell Vilmost Melktál Arnoldtól ember legyen a ki megkülönbözteti a piszoknak miatta. Nem is említem, hogy némelyiknek már fele csonka lett az eli sználástól.

Ezen külöbségeket nem is késik Fekete Tamás szelnek eresztetni, hogy estére ő nála jöjjön össze a környék egy kis barátságos ferblizésre. Igen, ferblizésre. A tanyai ember is ért ám valamit a kártyához: a téli estéket avval szokták elütni, rendszeren

krajczárra játszanak. Most azonban karácsony estéje van, bűn lenne pénzre játszani, hát rá fogják dióra. Ez nem bűn, csak szórakozás. 11 óráig ütik-verik a kártyát, aztán szánkóra ülnek és mennek haza az ejféli misére. A másnapot is otthon ünneplik, lévén a karácsony esztendő ünnepe.

*

Fekete Magda kikérésre a tanyából Benke Ferkót.

— Aztán elgyűjjön ám estére, mondja a lány — apámuram hoz a városból diót, meg új kártyát.

— Itt lesz-e Barta Jani, Magda?

— Ha itt is lesz, elfér a maga helyén, mit törődöm vele?

— Csak azért mordom, nehogy alkalmatlan legyenek.

— Hát nem bizik bennem, Ferencz?

— Tudom, Magda, hogy szeretsz, de Barta is jár utánad nagyon.

— Azt nem tilthatom meg neki, de én csak magát szeretem. És szerelmesen ölelte át a legény nyakát.

Éppen ekkor ért ki a tanyára Fekete Tamás.

— Eb az ingét, öcsém, de elfáradtak a fakók, — veregette meg lábszárait Fekete, máskor nem törődöm a fagygyal, haza zargatom a sárgákat is.

— Több abrakot nekik, Tamás gazda,

robotolás, vagy tiltakozzanak a munka uzsorásai ellen, mink oldaluk mellett fogunk harcolni. Vagy vigyük sérelmeiket a törvényhozó testület elé, mi helyeseljük és támogatjuk jogos követeléseiket. De amint a nemzetközi szocializmus lejtőjére hagyják magokat vezetetni, nem fog akadni e városban egy számbavehető egyén sem, aki vesztőket feltartóztatná.

Éppen ezért mi, és velünk együtt politikai ellenfeleink is, osztatlan helyesléssel vettük tudomásul a rendőrség és a csendőrség azon eljárását, hogy az izgatás végett megjelent szentesi szocialista vándor apostolokat, vasra verve szállították vissza Szentesre, a hol a közállapotok már annyira súlyedtek, hogy a munkás Isten és haza tagadóvá lett.

De vajjon csoda-e, hogy Szentesen a nemzetközi szocialis eszmék gyökeret vernek akkor: midőn másrészt a reactio és a szélső radikális szövevényre lép a liberális eszmék ellen!...

UJDONSÁGOK.

— **Muskó Sándor meghalt.** Muskó Sándor kuriai bíró, szegedi királyi törvényszéki elnök, a ki a vásárhelyi mérgekverők bűnpörének tárgyalását is vezette, márczius 31-én Szegeden meghalt. Valami vermérgezés támadt a nyakán még a bűnpör tárgyalásának kezdete előtt s ez ölte meg váratlanul. Környezete sem sejtette bajának veszedelmét. Napok óta 39 fokos lázban vezette a bonyolódott bűnpör tárgyalását, biztos, energikus éberséggel örködvé a legcsekélyebb formalitások betartásán is. A mult szerdán hazautazott Hódmező-Vásárhelyről Szegedre, azzal, hogy pénteken a tárgyalás folytatása végett újból Hódmező-Vásárhelyre lesz. Csak a törvényszéki orvos kételkedett visszatérésében, az sejtette csak, hogy az elnök betegsége minden percben veszedelmessé válhatik. A mint hazaért ágyba feküdt s föl sem kethetett többé. A vásárhelyi mérgekverők szenzációs bűnpör

majd jobban bírják a strapációt; — felelte Benke Ferkó.

— Enni esznek ezek. Ferkó, csak az a baj, hogy eljár rajtuk az idő. Nemsokára beszorulok a kuczkóba, lesz drága dolga a lányomnak, szerencse, hogy még nem kötötték be a fejét, mert ő is itt hagyna.

Magda pírulva temette arcát a vállára vetett kendőbe és hogy más irányt adjon a beszélnek, megszólalt ő is.

— Apámuram, Ferencz estere hozzánk gyün kártyázni.

— El is várunk öcsém, elvárunk.

— Itt leszek; no Isten á!

Korán sötétedett. Itt-ott lámpafény imbolygott a pusztán. A szomszédok siettek Feketékhez — időzni, össze is jöttek szep számmal, hogy alig fértek a tanyaszobában. Emberek, legények, asszonyok, lányok vegyest.

Aztán ferbliztek. Csörgött a dió, kaczagott a lány, virtuskodott a legény. Az asztalhoz a ki csak odafért, kártyázott mind. A legények egyrésze, meg a lányok társas játékot játszottak. Barta Jani tudott több félét illet; a katonaságnál tanulta. Rákerült a sor a „haragszomrádra“ is. Barta dobta a kendőt Magdának.

— Haragszom rád.

— Miért?

— Mert nem csókolsz meg.

rének tárgyalását, most a halál miatt egészen újra kell kezdeni.

Muskó Sándor 1844-ben Szegeden született, szegény földműves család sarjadéka. Tanulmányait szülővárosában és Budapesten végezte. Az 1867-iki országgyűlésre, Dáni Ferencz képviselő mellé őt küldötte föl a város kiskövetnek, titkárnak. Mint gyorsíró, pontos terjedelmes tudósításokat küldhetett az országgyűlésről a város tanácsának s nagyon megkedveltette magát a hatósággal. Ügyvédi vizsgát tett s nem sokkal kinevezték a szegedi törvényszékhez jegyzőnek. Egész pályáját itt futotta meg. Évek sora óta volt a szegedi királyi törvényszék elnöke s két évvel ezelőtt emelték őt kuriai bírói méltóságra.

— **Zsiga János urat,** a ki városunkból Szegedre lett s. telekkönyvvezetővé kinevezve, a szegedi önkéntes tűzoltó egyesület szakaszparancsnokul megválasztotta. Gratulálunk a kiténtetéshez.

— **Szabadságot rendőrbiztos.** Turesányi Lajos rendőrbiztos, ki már hónapok óta gyengélkedik, a községi közgyűléstől 2 hónapi szabadságot kért egészsége helyreállítása céljából. A közgyűlés a kért szabadságot készséggel meg adta. Kívánjuk, hogy Turesányi Lajos tevékeny rendőrbiztosunk, a 2 hó leteltével, egészségben foglalhassa el állását.

— **Csillag hullás.** Nagy dolog történt a f. hó 1-én a szegedi „Mars-téri“ laktanyában. Napiparancsban tudatták a cs. és kir. 46 ik gyalogezred legénységével, hogy az egy éves önkéntesek közül, kik érdemeltek csillagot. A csongrádi fink közül, felelős szerkesztőnek fia: Éder Andor és Zora György nyug. telekkönyvvezető fia: Zora Feodor káplárokka léptek elő, különben is, a szegedi 46 ik gyalogezred egy éves önkéntesei közül, alig maradt egy, vagy kettő, 1 vagy 2 csillag nélkül. A káplári előléptetés most már kilátásba helyezi, hogy az illetők a tisztvi vizsgát is, sikerrel fogják letenni. Ez alkalommal az egy éves önkéntesek, a századokhoz osztatnak be.

— **A nagykáta honvédelemk leleplezése.** A fővároshoz közel eső Nagy Káta községben most vasárnap, április 4-én, delelőtől 11 órakor leplezik le ünnepélyesen azt az em-

— De hogy nem! — azzal odament a lány Benke Ferkóhoz és megcsókolta.

Mit a szalonok fényes termeiben keresett szavakkal fejeznek ki, a tanya földes szobájában ki lelt az fejezve rövidében, ékesebben, — érthetőbben.

A visszautasított legény elvegyült a kártyázók köze. Minthogy nem volt szerencséje a szerelemben, annál szerencsésebb lett a kártyába. Valahány dió, mind a kosarába vándorolt. Fekete Tamás meg is jegyezte, hogy:

— Barta Jani lekenyerezted a szerencsét.

— Dehogy, bátyám, még az éjjeli misére sem tudok hazamenni, ha csak nem gyalog.

Hát hiszen, elvisszlek én, Jani.

— Köszönettel veszem, bátyám, szivességből aztán helyette elhajtom a lovakat is.

— Itt a kezem rá, csak meg ne bánd.

11 óra körül fölültek a szanra Fekete Tamás a lányával, meg Barta Jani...

Másnap úgy találták meg mindháromat holtan, a mint a tóban lefordultak.

Erről a véletlen (?) szerencsétlenségről hasábokon cikkezett a helyi „Hír-harsona“.

léket, melyet a nagykáta hazafias közönség állított a Nagy-Káta és Táboi-Bicske közt 1849. április 4-én vívott csatában elesett honvédek dicső emlékezetére. Az emlék, több méter magas jóni oszlop. Oromzatán ágyugolyók és talapzatán 48-iki hadi jelvények vannak művészi kivitelben. Az egész emlék méltó a megdicsőült félistenekhez. A vasárnapi ünnepre Nagy-Káta környékéről, Szőlőkről, Jászberényből s különösen a fővárosból sokan érkeznek Nagykátára s a Budapestről reggel 9 óra 5 perczkor és 8 óra 30 perczkor induló vonattal érkező vendégek részére kocsikról goodoskodik a rendező bizottság.

— **A szőlő-munkálatok megkezdése.** A tavasz melege életet ad a természetnek, megindul a növényzet szünetelő nedvkeringése, a duzzadó bimbóból kilátszik már a termés hozó virágnak szirma, mely később kellemes illatával teszi kedvessé a tavaszt. A szőlőhegy nem oly néptelen már mint a téli időszak alatt, a homoktól fényesedik a kapa, kiemelik a szőlőtőt téli takarója alól. A szőlő-munkálatok megkezdése kedvez a szegényebb néposztálynak is, mert ez hozza a házhoz az új esztendőben a legelső garast.

— **A cigányprimás temetése.** Sárközi János 1848-49-iki honvédektemester és a 60-70-es évek világhírű cigányprimásának, Hegyi Aranka nevelő apjának temetése a f. hó 1-én volt Losoncban nagy részvét mellett. A temetésen résztvett Losonc város hatótága, élén Wagner polgármesterrel és a még élő 1848-49-es honvédek zászló alatt. Akoporsótszomszoros koszorúborította, amelyek között kitünt Hegyi Arankáé, valamint a 48-as honvédeké és Rácz Rudi zenekaráé. A gyászmenetet a cigányzenészek nyitották meg. Elöl ment Rácz Rudi 48-iki tábori zenész, aki az egész menet alatt Sárközy kednencz dallát, Losoncz romlását huzatta, amelyet kiértek a temetőbe és körülállották a sirt, rázendítették a Lebulót a rezgő nyárfa levelét. Ezután elkantoltá a jeles primást.

— **A földművelő munkások mozgalma.** Az alföldi szocialista földművelők mozgalma máról a következők újabb értesítést kapjuk. Czeglédén valamint Nagy-Jécsán gyűlést tartottak a földművelők az aratási szerződésnek megkötése ügyében. A gyűlésen kimondták hogy csakis a czeglédi kondgreszuson elfogadott javaslatok értelmében vállalnak munkát. Csantavéren a földművelők mozgalma-hoz csatlakoztak a fuvarosok is. Az alföldi földművelő munkások szervező-edése közül különösen Orosházán s Szabad-Szent-Tornyan értek már el nagy eredményt, mer a földbirtokosok egy része a munkások követeléseit részben megadták. B. Földváron a kisbirtokosok egy része a munkássággal iart. Az Alföldön a földművelő munkások készülődnek május elsejének megünneplésére is. A földművelők szaklapja, melyet a központi szocialdemokrata-párt ad ki, e hét folyamán fog először megjelenni.

— **Apad a Tisza.** A tavaszi gyakori esőzések annyira felduzzasztották a Tisza vizet, hogy átlépte medrét s a túl-oldalon elnyuló arterünket átlag méter magasságban víz borította be. Az esőzések megszűnven, a megdagadt víz is lassanként medrébe tér vissza, s reményünk lehetett volna rá, hogy a hét folyamán lehúzódik az ártérről s a nagyretünkkel megszakasztott közlekedésünk ismét szabadá lesz, hogy ha a Tisza felső folyásának mentén, e héten nagyobb esőzések nem lettek volna, melyek az apadást ismét feltartják. Mindaz által, ha a jövődőlésnek hely adható, reményünk lehet, hogy ez évben nem lesz árvízünk.

— **A király pecsétje.** Röviden úgy esett a dolog, hogy a mult hét folyamán a városházánál tartott értekezleten, a hol a likvidációs összegek megtérítéséről volt szó, tisztelt Kókai I. polgártárs fontos fölfedezést tett. Azt állította, hogy ő látta a király pecsétjét és olvasta a király kéziratát, mely világosan a mellett bizonyít, hogy Csongrádnak a kérdéses összeghez 50 esztendeig használati joga van. Még Holzer jegyző ur felvilágosítása után sem lehetett állításától eltéríteni érdemes polgártársunkat. Beszélt tovább hévvel, lelkesedéssel a zöldasztalnak. Minden igaz hívő iparkodott magát biztonságba helyezni és a szónokot faképnél hagyni. És miután kijelentette, hogy: nem kebelez, rágyújtott öblös tajték pipájára, gamós botját karjára akasztotta és megelégedve távozott.

Toborzó szocialisták. Kuti János, Sebesi József, Bajzer Imre, Takács Imre és Szeder Ferencz szentesi szocialista altszettek, a végből látogatták meg a csongrádi munkás népet, hogy a „ne dolgozzunk és mégis könnyen éljünk” eszmének propagandát csináljanak, vagy is: itt párthíveket toborzanak. Az igazat megvallva, az időt és alkalmat roppant ügyességgel akarták kihasználni. Mert az idén, a felső folyók áradása következtében a kubikos munkások itthon, tétlenül kénytelenek idejüket elvesztesgetni. A f. hó 27-én d. u. jöttek át Szentestől. Eleinte az volt a szándékuk, hogy az értekezletet, (persze bejelentés nélkül) a Márkus János korezmájában a város végén tartják meg. De Márkus János kerekára visszautasította ajánlatukat. Ennek következtében Kurucz János kubikos házat választották ki a gyűlés helyéül. A gyűlést azután a nevezett háznál vasárnap nagyon szokatlan idő tájban éjjel nyitották meg. A helybeli munkások közül, mint egy 286 jelent meg. A szentesi szocialisták ezután azt terjesztették elő, hogy télen 1 frtért, tavasszal 2 frtért és nyáron 3 frton alól ne lépjenek napozamba és erre irasossan kötelezzék magukat. Nagyban folyt az aláírás: midőn Turcsányi Lajos rendőrbiztos 2 rendőrrrel és két esendőrrrel hirtelen belepett, a szentesi vendégeket vasraverve letartóztatta, a helybeli munkásokat pedig szét osztásra szólította fel. Az első felszólításra, dícséretére legyen mondva a helybeli munkásoknak, szó nélkül távoztak. A szentesi vendégeknek pedig odabent a városházánál vastagon megmagyarázta Turcsányi, hogy mi a tarsadalmi rend. Másnap pedig vissza tolonczoltatták edes szülő földjükre.

— **Aprójószág kereskedő.** Korkely Anna nemzetiségére nézve kóbor cigány hölgy foglalkozására nézve pedig aprójószág kezelő, Virág Ferencz 14 éves fárad csemeke kísérletében, egy rozoga kocsin és egy kehes szürkén a tanyák között házaló vászon- és rövidáru üzletet folytatott. Maskülönb meg, kereskedő segédet csak azért tartott, hogy meg ő a házban portékáit kinnálja, addig a segéd, a baromfiakat segítette a kocsiira. Ilyetén formán összesen 48 drb aprómarhat ganszóltak el, különböző tulajdonosoktól. Sok panasz következte; a kereskedő hűgyét letartóztatták és kísült, hogy nem csak a tyúkok mikénti szerzéséről nem tudat számot adni, hanem a szürkének sines járata, sőt mi több, a vászon és rövidáru ezekkelről sem tudja megbizonyítani, hogy melyik ezégtől szerezte be. Annyit azonban tudnak, hogy a 48-at annyiban gyalázta meg, hogy csak 8 czal tud beszámolni, a 40-et pedig nem általton elárulni a félegyházi néppárti csirke faláknak.

— **Korai fűrdő-saison.** A magyarországi fűrdőkben rendszerint későn, május hó közepén kezdődik a fűrdő-saison. Jó részt ez az oka annak, hogy a magyar közönség még mindig óriási tömegben keresi föl a külföldi fűrdőket, holott a magyar fűrdőkben is megtalálhatná a klimatikus hatások és a források gyógyító ereje mellett azokat az intézményeket, melyek a különféle betegsé-

gek ellenében szükségesek. Ezen a bajon segít most az utóbbi esztendőik során nagyszerű fejlődésnek indult Rajecz-fűrdőnek az igazgatósága. E fűrdőben ugyanis az idén már április hó 1-én kezdődött a saison. Erre különösen alkalmas rendkívül kedvező éghajlati viszonyainál fogva, melyek már áprilisban is tökéletesen megfelelnek a különféle bajok ellen orvoslást kereső betegeknek Rajecz-fűrdőben, hol esztendőről esztendőre szinte meglepő arányokban nyilvánul a fejlődés, mely ezt a gyönyörű fekvésű helyet egyik leglátogatottabb és legkedveltebb magyar fűrdővé tette, a kitűnő gyógyhatású meleg ásványfűrdő, ugy Marientbad és Carlsbad között helyet foglaló hideg és meleg ásvány ivóforrása mellett tavaly óta a modern technika és orvostudomány minden igényeinek megfelelő hidegvízgyógyintézet és a Franzensbadival egyenlő tökéletesen kiprobált vasas lápfűdők is állnak az üdülést és gyógyulást kereső közönség rendelkezésére. A most életbeléptetett újítás az, hogy a saison már április 1-én megkezdődött, hasonlóképp arra vall, hogy a fűrdő igazgatósága semmi áldozatot nem kímél, mikor a fűrdő közönség igényeinek a kielégítéséről van szó — Rajecz önkéntes vasúti állomása Zsolna, a m. kir. államvasutak mentén. 3

— **A Fővárosba utazó vidéki közönség**nél első ízben nem mellékes dolog, hogy mely szállodat válassza megérkezésénél, mivel az egyik túlzott áraival, a másik kényelmetlen régi berendezésével, a harmadik a központ távoli fekvésénél fogva riasztja el az utazó közönséget attól, hogy felkeresse.

Ezen felsorolt körülmények az újonnan felépült „**Adria**” szállodánál nem léteznek, mivel a fő- és székvaros központjában (Kerepesi ut 41 sz. alatt) fekszik, modern, kényelmes új berendezéssel, villanvilágítás, telefon, központi fűtés és fűrdőszobákkal ellátva.

A közlekedés nevezett szállodától a fő- és székvaros összes részeivel és vasúti indóházaival a legolcsóbban történik még pedig a lövönattal, villanvasutal, társasocsival ó kájezárárt, szobák arai oly hallatlan olcsók, hogy hivást versenyez nem csak a fővárosi, hanem a vidéki szállodákkal is.

Hogy az „**Adria**” szállodában lakó vendégeink teljes kényelmet nyujtsón, a szálloda tulajdonosa most nyitotta meg fényesen berendezett éttermeit „**Dreher sörcsarnok**” cím alatt a hol csupán a kitűnő Dreher féle sör, hamisítatlan borok, legjobb konyha, pontos kiszolgálás mellett mesés olcsó árakon nyujtatik a vendégeknek.

Ezútan a legmelegebben ajánljuk a nevezett szállodat t. olvasóinknak.

+ **Czibabalom**, teljesen jó karban, fényezett, lábakkal, olcsón eladó. **Hol?** Megmondja a kiadóhivatal.

Budapesti levél.

Itt a tavasz; új élet, új tevékenység keletkezik, melylyel kapcsolatos a vidék közönségnek különféle szükséglete, melyek czélszerű kielégíthetése iránt hívjuk fel ezuttal is a közfigyelmet.

A Budapestre utazóknak legelső gondja a jó szálloda, miért is figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy óvatosak legyenek s a mult évben gombamódra keletkezett szükségesszállodák látszólag olcsósága által megtéveszteni ne engedjék magukat, mert a régi jó berendezésű szállodában minden kényelmet megtalálhatnak, az árak pedig nem magasabbak, mint az ilyen garni szállodákban. Különösen ajánljuk a „**Páris városához**” címzett szállodat (Hotel de paris) a Vaczi-köruton, a nyugati pályaudvar közelében, mely a villamos közúti pálya mellett van s a város minden részében kényelmes közlekedéssel bír. E szállodában több mint 100 szoba van, fűrdő és minden kényelemmel el van látva kávéház és étteremmel, hol legízletesebb ételek és tiszta italok jutányosan szolgáltatnak ki. A legnagyobb tisztaságra és gondos kiszolgálásra személyesen ügyel Simon P. szállodás, ki tíz évig volt az Erzsébet-téren a „**Hársfához**” címzett sörcsarnok kedvelt vendégőse. A szobaárak 1 frttól feljebb váltakoznak, de frtos szobák nagy számmal vannak s azok minden igényt kielégítenek.

Kertész Tódor diszműaru raktárában a kristóf-tér sarkán, a tavaszi idényre legnagyobb választékban vannak a sport és játék-eszközök, de különösen az angol Lawn-tenis játékok, mely teljes összeállításban 40 frttól 120 frtig található. A Lawn-tenis használati utasítása Kertész Tódor új árjegyzékében teljesen ki van nyomtatva s kívánatra, az mindenkinek megküldetik. Croup-t-játék 7 frttól 20 frtig. Teljes torna-készlet, szabadban használható, 8 frt. Flóbert puska lövés gyakorláshoz, 7 frttól 14 frtig. Lignum sanctum kugli golyók nagyság szerint 1.50 — 3, 20 krig. Száraz kugli babok, egy keszlet 2 frt 25 kr. Mindennemű lovagló eszközök; a horoghúzásat összes kellékei. Hintaágy, föld alá könnyen alkalmazható 4.50 — 6.50. Kerti székek gyalog sétához, bot gyanánt is használható, 2.50. Kerti kések és oilók. Méhész segédeszközök. Gyorsfűzők. Colombian hajnyíró gép 6.50. szakályníró-gép 5.50. Divatos sétabotok és legyezők. Diszes husvéti tojások 10 krtól 50 forintig. Fatojások képekkel 20 krtól 1 frt 80 krig; piros selyem tojások 75 krtól 4 frt 50 krig. Cartonage tojások gyermek képekkel 50 krtól 1 frtig, különféle husvéti tojások apró játékszerekkel és csinos díppes tárgyakkal berendezve. Husvéti fecskendő, pompas meglepetési tárgyak a husvéti üntözéshez. Illatszerezrel tölthető zöid gummi bicska, egér, kínai emberke, cserebogár, kanári madár, a 20 kr. tréfás fecskendő szivarszipka, öntöző ibolacsokor, fecskendő gyűrdő, öntöző nyakkendő, fecskendő sétabot sat. sat. még sokféle öntözők, melyeket az árjegyzékből lehet teljesen mind megismerni, tessék csak levelező-lapon Kertész Tódortól kérni.

A szem legnagyobb kincse az embernek: nincs az a kincs, mely pótolható ezt a mérhetetlen isteni adományt, ha elvesztettük a látást és mégis milyen sokan vannak, a kik nem ápolják szemüket, nem vigyáznak annak egészségére, pedig a szem leggyakrabban és legkönnyebben ki van téve mindenféle bajnak, veszélynek; ezért különös figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak, hogy a szem ápolására, netalan bajbekövetkezése eshetőségére, mindig tartson készletben azon szert, mely nem csak itt Magyarországon, de Francia- és Angolországba is kiprobált hatásánál fogva, ugyanaz orvosi szaktekintélyek, mint a nagy közönség által is el van ismerve. Ez a híres Dr. Lebois-féle szemgyógyvíz, mely minden szemhíra és szembetegségre a legjobb és legkitűnőbb gyógyszer, különösen pedig gyenge, fájós, gyűadácsos szemekre, valamint a hájog elhárítására is. Neiküthetetlen ez az egészséges szemek erősítésére, fenntartására is, ezért nem volna szabad ennek egyetlen házbán is hiányozni, mert mindez pillanatban érheti valami baj, amit azonnal gyógyítani csakis ezen kitűnő hatású gyógyszerrel a legtanácsosabb. Egy üveg ára használati utasítással 90 fr. Megrendelhető Budapestben Tórpók J. gyógyszerertárban Kairály-utca 12.

Az építési időszak beálltával t. olvasóink figyelmét felhívjuk Walla József mozaik és ezementáru gyáros építési anyagok raktárára, mely Budapestben, Rottenbiller-utca 13. sz. alatt van és a milleniumi kiállításán kitűnő munka, jó ízlés és versenyképességért a „Milleniumi nagy éremmel” lett kitüntetve, a saját pavillonjában gazdagon és rendkívül szépen bemutatott ezement- és mozaiklapok ezement- és mozaikból készült magyók, oszlopok, lépcsők, fal lemezek és kut nedenczék, valamint portland-betoncsöveikért, melyek Ő Felső-gének a királynak látogatása alkalmával különösen lekötötték érdeklődését, úgy, hogy Walla Józsefet megszólításával kiuntette, legmagasabb dícséretével adott kifejezést tetszésének. Miért is az építkező közönségnek ezuttal is figyelmébe ajánljuk mindenféle ezement munkák elkészítésére, gant-terozzo, betonirozások, ezement- és mozaiklapokkal burkolások, csatornazások, szökőkutak sat. elkészítésére.

Azonfelül figyelembe ajánljuk a cég nagy raktárát és pedig: kermit- és kelheimpi lapok metlakhi módra készült mozaiklapok, kőagyagosóvek, kéménytoldalekok, tűzálló téglák, portland- és román-czement, fűsz, aszfald elszigetelő lemezek, stukkátár nádfonet sat. A cég árjegyzékét kívánatra bérmentve küld.

Irodalom.

Lili. Ki ne ismerné a legbájosabb operette fülbe méltó dalait. Ki ne gyönyörködött volna a bolondos fejű Lili édes-szomorú történetén, ki ne tapsolt volna Küry Klárának, a népszínház népszerű művésznőjének, amikor eldalolta operette bájos dalait. A legszebb képes heti lap az „Ország-Világ” e heti számában kedves meglepetéseket szerzett olvasóinak. Közli a Lilinek egyik legszebb dalát, s hogy a meglepetés még kedvesebb legyen, hozza a legaranyosabb Lilinek, Küry Klárának 3 Lili-képet is. Emellett természetesen az „Ország-Világ” tele van szép, actualis képekkel és mulattató novellákkal, versekkel. Benne találjuk továbbá Dóczy Lajos arcképét is s legújabb színművének az Ellinor király leányának két szép részletét is. Az „Ország-Világ” nál szebb s mulattatóbb képes heti lapot nem is tudnánk olvasóink figyelmébe ajánlani. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámot kívánatra küld az „Ország-Világ” kiadóhivatala Hold utca 7.

„Gyakorlati szakácskönyv” cím alatt, olyan könyv jelent meg az Athenaeum kiadásában, mely minden tekintetben ritkítja párját, sőt talán egyetlenné mondható a maga nemében. Szerzője gróf Festetics Andorné szül. Pejacsevich Lenke grófnő, — a volt földművelési miniszter neje, nemcsak a legelőbbkelő főúri hölgyek egyike, de akit egyúttal ugy ösmernek, mint aki a legszellemesebb, legműveltebb magyar nők közé tartozik. Mind e tulajdonságok látszólag meglehetősen élénk ellentétben állanak ama képességekkel, amelyeket közönségesen egy szakácskönyv írójáról feltételezni megszoktunk. Ez az ellentét azonban csak látszólagos. Mert a magyar főrangúak és különösen a főrangú hölgyek szerencsére még mindig nagyon távol állanak attól a sajátos gondolkozástól, mely a külföld főrangúit extravagánsokká, a polgári erényektől és szokásoktól idegenkedőkkel szokta tenni. A magyar női diszóltozet egyik nélkülözhetetlen darabja ma is a k ö t e t n y, a gazdaszonykodásnak ez valódi symboluma. Ezért nálunk csak kissé lepte meg a közönséget a grófnő szakácskönyve, míg annak tartalma a magyar gazdaszonyokat teljes mértékben meglephette s tényleg meg is lepte. Mert ez a szakácskönyv nem hizeleg, nem alakoskodik, nem különcködik, mint azt némelyek talán feltételezik róla. Egyenesen, büszkén, szinte ridegen, de mindenestre őszintén mondja meg, hogy nem törekszik cifra konyhára, amit egészségtelennek tart, nem magyarkodik tulságosan, minthogy sok jót és egészségeset talál a többi nemzetek főztjében is; teljesen negligálja a cifra találat, ami az eledelek megrontására vezet; hanem egyszerűen és igénytelenül törekszik arra, hogy megtanítsa a főző asszonyt: miként kell jól, izletesen és táplálóan főzni. Ösmer minden konyhát és mindenneműen felhasználja azok jó tulajdonságait; rámutat arra, hogy bizonyos ételcseműek miért érdemelnek nálunk meghonosítást, és figyelme kiterjed még arra is, hogy mezőgazdaságunknak ez irányban tapasztalható renyhességét és közönbösségét is feltárja. Szóval e könyv amikor a főzésre megtanít, nem a szakácsnő szűkkörű nézőpont-

ján áll, hanem a világlátott jó magyar gazdaszonyoknak ez irányban értékesíthető egész tudásával ajándékozza meg az olvasót. A könyv, mely különben Wlassics Gyula miniszternek van ajánlva. — bevezetésében egész tükröt nyújt tartalmáról. Olyan egyszerű és határozottan állítja föl a gazdaszonykodás alapeveit, — azt, hogy felhasználandó anyag jó legyen, a szakácsné pontos és mindenekelőtt tiszta, — hogy azok szinte kijelentés erejével hatnak, imponálnak. A művelt, komoly hölgy nagy tudása, határozottsága érezhető minden utasításában és azért hatása a magyar gazdaszonyokra szinte kiharadhatan. A kötet, mely gyönyörűen van kiállítva és 1 frtért kapható, az Athenaeum kiadásában jelent meg.

A léghajózásról.

A millenniumi kiállítás alkalmával bámulatra ragadta Budapest lakosait és vendégeit a merészek léghajón való sétautazása a felhők birodalmában. Ezernyi ember nézte és csodálta, de a sok között bizonyosan alig volt egy néhány, ki a remülés és borzadály ezeten kívül komolyabb gondolatoknak is helyet engedett volna. Ezeknek akarok egy pár — megvallom másoktól tanult, másutt olvasott eszmével segítségül lenni.

A léggömb (luftballon) a mult század végén találtatott fel s egész Európa viharos éljenzése között emelkedett fel az első léghajós a levegőbe (Franciaországban). Azóta 109 év mult el; azóta oly században élünk, melyet az ipar és találmányok századának szokás nevezni, s a léghajózás mai napig is csaknem ugyan azon pontján áll fejlődésének, melyen fölfedeztetése napján állott. Nincs egyéb czélja, mint a néző közönségnek meglepő látványt nyuitani s nagyon neveléses állítás az olyan, a ki azt meri mondani, hogy megjön az ideje, midőn mindenféle léghajók fogják szeldelni a levegőt, még pedig nem a szél önkénye, hanem az ember akarata szerint.

És ez a nézet mégsem neveléses. Az ocean végtelen hullámaival viharok és sodró árok ellenében, diadalmasan küzd meg az ember; a szárazföldön villámgyorsasággal ragadja a mozdony még a hegyekre is és azokon keresztül; s így megfogja ő végre találni az utat a lég rétegeiben is, mert a természettudományok egész összességében nem találni okot, mely miatt a szállítás e nemének lehetőségét kételkedhetnénk; ha pedig egy fölfedezés lehetőségét elismerjük: a bizonyosságát is el kell fogadnunk, miszerint az előbb utóbb létre is fog jönni. A feladat az: oly készüléket találni fel, mely-nél fogva a léghajós biztosan kormányozhassa a léghajónak mind irányát, mind pedig tetszés szerinti emelkedését vagy esését s azt terhek elbírására is alkalmassá tegye. Nem czéлом itt az eddig tett kísérleteket, ajánlatokat elsorolnom, csupán annyit jegyezzünk meg, hogy a siker lehetőségén

mai napig a lezjelesebb természettudósok sem kételkednek.

Csak egy ellenvetést említek, melyet gyakran szoktak felhozni a léghajózás ellen, azt t. i., hogy nagyon veszélyes. Már pedig a vasutnál nem veszélyesebb. A vasuti kocsi lecsuszhatik a sínekről, két vonat összeütközhetik, hidak, töltések leszakadhatnak, kerék tengely törhetik stb. Ily dolgokról szó sem lehet a léghajózásnál, sőt az sem lesz szükséges, hogy oly szédítő magasságra emelkedjék a léghajós, mint most a szokásos productióknál; rendes légutazásnál elég lesz, ha a fáknál, épületeknél kissé magasabb színvonalra emelkedik s a hol ezek nincsenek, (mint p. u. a nagy pusztaságokon) meg ily magasság sem lesz szükséges. Azon esetre pedig, ha a léghajó, vagy annak gépe valami sérülést szenvedne, gondoskodni lehetne oly eszközökről, ernyőkről, (ily készülétek már most is léteznek), melyek csendes, lassu leereszkedést eszközölnének. Mihelyt nem lesz többé ujság s kissé hozzá szoktunk, szint oly aggodalom nélkül fognak az emberek léghajóba ülni, mint most a vasuti kocsi, azt pedig szintén nem lehet tagadni, hogy olyan ember, ki például először lát vasutat, színtoly veszedelmesnek tarthatja, midőn emberekkel telt két vasuti menetet lát egymás mellett viharsebességgel elrobogni. Szóval a léghajózással aránylag igen csekély veszedelem van egybekötve s a mellett nagy előnyök az is, hogy az ut nincs kiszabva sínek által mint a vaspályáknál s nem is kellene esztendő és milliók annak elkészítésére. A legelhagyottabb, leglakatlanabb, legpusztább vidékek ezen utnak nem akadályai, s mily kiszámíthatatlan gyorsaságot lehetne az által elérni, ha a szelek hatásait is föl lehetne használni! — már pedig a szelek származásának, természetének s egyéb tulajdonságainak ismerete napról napra világosabb lesz. A természettudósok sűrűn foglalkoznak ezen tárggyal és meglehet, hogy teljesen tökélyre is bírják vinni. Örömmel várjuk őket — hanem addig szebb jövőt kívánok szerény magamnak Csongrádnak és a magyar hazának.

O. A. E. J.

Felolós szerkesztő: Éder János.

Kiadóaptalajdonos: Weisz Márk.

Az én gyármányaimat, mint kitünőt és olesót ismernek!

Remontoir nickel óra 3 frt 50; Remontoir ezüst 6 frt; Remontoir ánker spirál brejuet 15 köre 10 frt, 16 köre chaton szistema ívegfedel 12 frt Wecker óra, ánkerjárás, világító primafaj 1 frt 70; Regulateur 1 napig járó ütövel 5 frt 75; Regulateur 10 napig járó ütövel 8 frt 50 Illusztrált árjegyzék, órák, láncok, Regulateur arany- és ezüst nemtekről a leggyesze-tübbtől a legfinomabbig ingyen és bérmentve. Nem tetszés esetén az arut kicseréljük vagy a pénzt visszaadjuk.

Eugen Karecker, óragyár 38 sz.

Bregenz am Bodensee. 20-20

Két évi jó tállás.

A. M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZERÜGYNÖKSÉGE

Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gözcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészzeit, kaszáló- és aratógépeit,

továbbá S A C K-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

A F a i r b a n k s-féle mérleggyár kizárólagos képviselése.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

10-3